

Viljelijäväestön altistuminen, oireet ja hengitystiesairaudet

Sisäilmastoseminaari 2019

Eetu Suominen & Tuula Putus
Turun yliopisto, Kliininen laitos

Johdantoa

- Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää työtilojen ja työolosuhteiden haittoja sekä niiden yhteyttä viljelijöiden hengitystieoireisiin ja –sairauksiin
- Maatilojen määrä laskenut viime vuosikymmeninä noin 3 % vuosivauhtia
- Maanviljely työllistää Suomessa kuitenkin edelleen noin 100 000 ihmistä

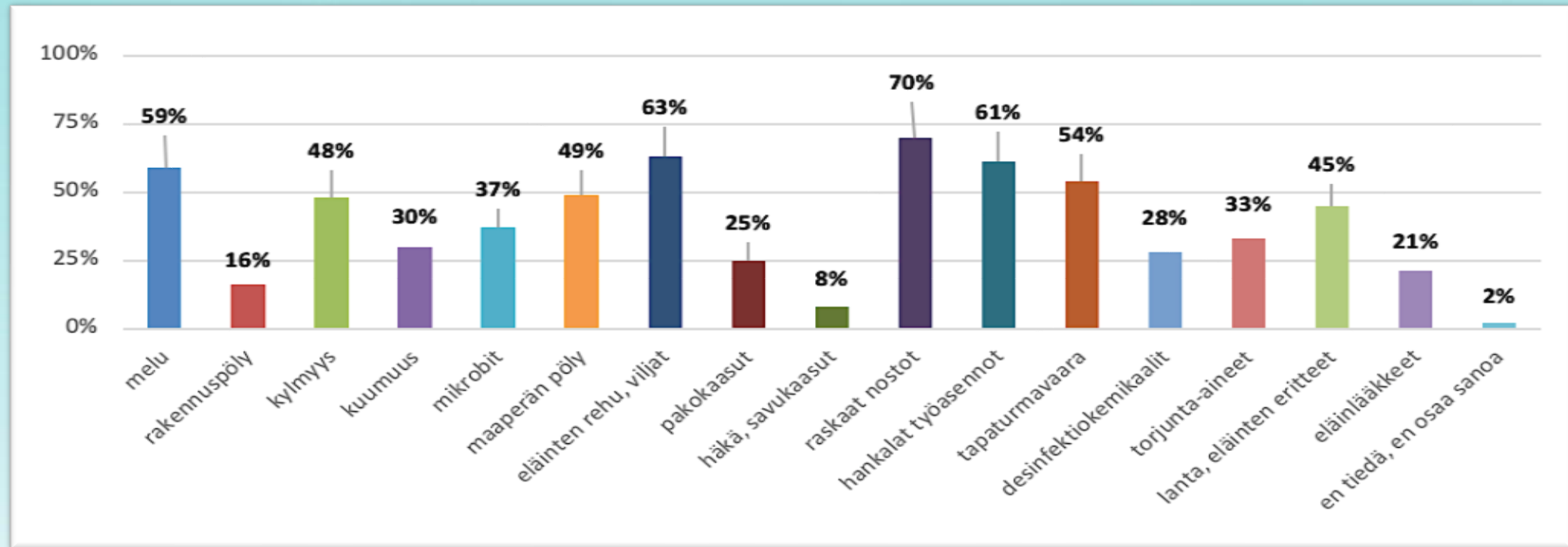
Johdantoa

- Maatilojen päätuotantosuunnista yleisimmät ovat viljanviljely ja lypsykarjatalous
- Suuria työllistäjiä myös nautakarja-, sika-, hevos- ja siipikarjatalous
- Viljelijäväestö altistuu työssään lukuisille erilaisille biologisille ja kemiallisille tekijöille (orgaaniset pölyt, homesienet, torjunta-aineet jne.)

Aineisto

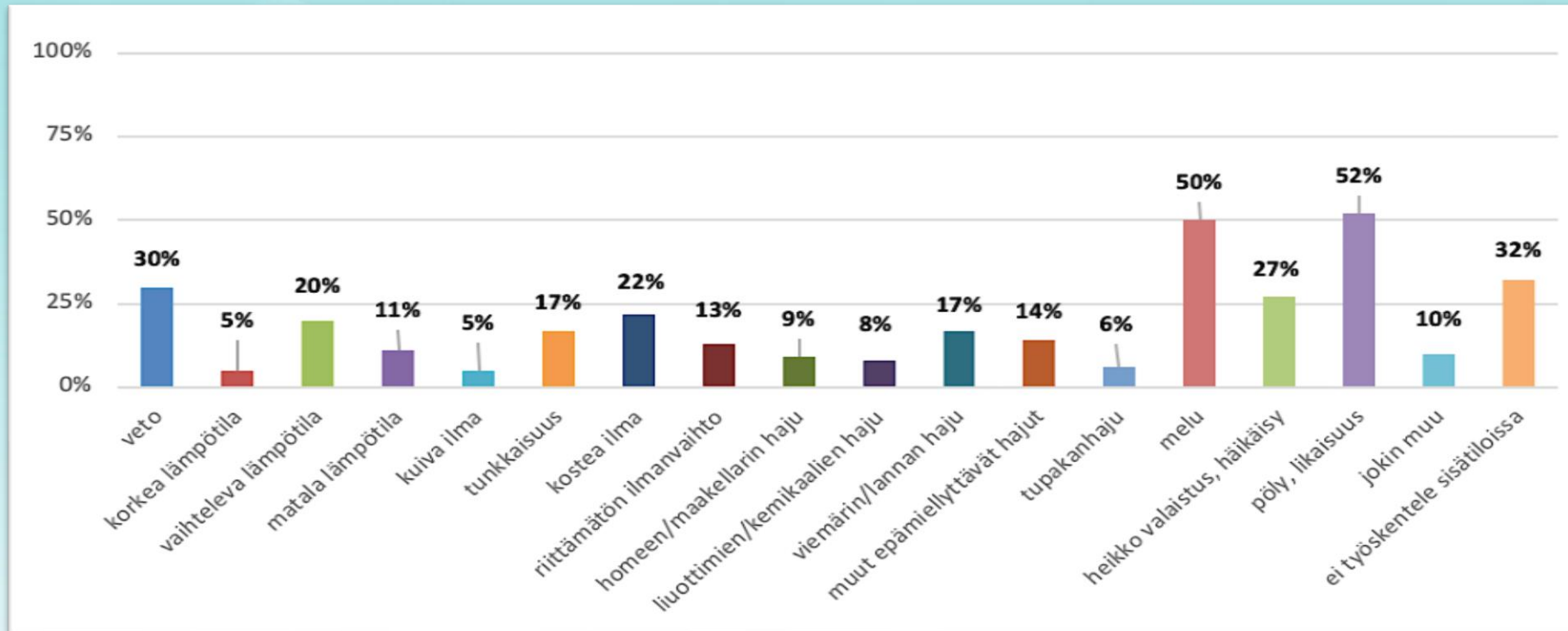
- Aineisto kerättiin talvella 2017 – 2018 MELA:n jäseniltä (Maatalousyrittäjien eläkelaitos)
- Turun yliopiston työterveyshuollon oppiaineen laatima oirekysely lähetettiin aluksi 5000 jäsenelle, minkä jälkeen otantaa laajennettiin 10 000 henkilöön.
- Vastauksia kertyi 2541, vastausprosentin ollessa 25,4 %
- Örebro-kysely, soveltuvia osia Tuohilampi-lomakkeistosta
- Iäkkäämpien vastaajien osuus oli suuri ja yli puolet (55 %) vastanneista oli ollut ammatissaan kauemmin kuin 20 vuoden ajan. Noin 57 % vastanneista on työskennellyt maataloustyössä pitkiä aikoja jo lapsena ja nuoruusiällä

Työhön liittyvät haitat

Työstä johtuville haittatekijöille arvioi altistuvansa 65 % vastaajista

Työtiloihin liittyvät haitat

Työtiloista johtuville haitoille arvioi altistuvansa noin 13 % vastaajista
Paljon samoja haittoja kuin muissa sisätyöympäristöissä

Hengitystieoireet

- Viikoittain tai päivittäin koettuja oireita melko vähän työn haitat ja vaaratekijät huomioon ottaen
- Joka viidennellä kroonista yskää tai limannousua keuhkoista ainakin kolmen kuukauden ajan vuodessa
- Kroonisen bronkiitin oirekriteeri täyttyi 68 % yskäoireisista eli 14 % koko aineistosta
- Noin 18 % alveoliittiin sopivia oireita, jotka liittyneet tavallisimmin pölyaltistukseen

Hengitystieoireet

- Hengitystieoireissa merkittäviä eroja eri tuotantolinjojen välillä
- Erityisen paljon oirehtivia sikatalouden parissa työskentelevillä
 - Samea nuha, kurkkukipu, käheys, nuha
- Myös lypsykarjan ja nautakarjan parissa työskentelevillä enemmän oirehdintaa kuin viljantuotannossa ja metsätaloudessa

Hengitystiesairaudet

- Hengitystiesairauksien aiheuttamaa työkyvyttömyyttä vähemmän kuin monissa muissa ammattiryhmissä
- Astmaa saman verran kuin muullakin väestöllä (10,6 %)
- Mikrobialtistuminen ja viljapöly korreloivat merkitsevästi astman esiintyvyyden kanssa
- Fyysinen rasitus, savu ja lannan haju korreloivat melkein merkitsevästi astmaan
- Kuumeilu ja muut alveoliitin oireet liittyivät selvimmin karjanhoitotyöhön

Hengitystiesairaudet

- 1970 – 1980 – lukujen taitteessa tupakoimattomista viljelijöistä kroonista bronkiittia sairasti 4,7 %, astmaa 2,1 % ¹
- Alveoliitin oireita esiintyi noin kahdella prosentilla
- Astma on lisääntynyt samaa tahtia muun väestön kanssa
- Tutkimuksessamme ei havaittu suuria eroja infektiosairastavuudessa eri tuotantolinjojen välillä

¹Vohlonen I., Husman K., Kalimo E. ym. (1982). Viljelijöiden työ ja terveys 1979. Kansaneläkelaitoksen julkaisuja A:17.

Lopuksi

- Työssä viihtyminen on kuitenkin hyvällä tasolla
 - Yli 60 % viihtyy työssään hyvin tai erinomaisesti
- Puolet vastaajista kokee työnsä innostavana ja mielenkiintoisena
- Altistumista työympäristössä olisi mahdollista vähentää mm. hengityssuojainten avulla
- Asuinympäristön terveyteen olisi syytä kiinnittää myös huomiota!

Kiitos!